

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΔΑΚΗΣ

Συναντήσαμε τον συνθέτη και μουσικολόγο Κωνσταντίνο Κακαβελάκη πριν λίγες ημέρες σε μια πολύ ενδιαφέρουσα εκδήλωση στον Βάμο, ένα αφιέρωμα στον Νίκο Καζαντζάκη, που έγινε σε συνεργασία με τον Δήμο Αποκορώνου, την τοπική επιτροπή Χανίων της Διεθνούς Εταιρείας Καζαντζάκη και τον πολιτιστικό Σύλλογο Βάμου. Παρουσιάστηκε ένα εκτενές μουσικό έργο βασισμένο σε μεγάλο μέρος στον λόγο του Καζαντζάκη από τις ταξιδιωτικές του εμπειρίες με αφηγητή τον Μιχάλη Αεράκη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗΣ:

«Χρειάζεται να τονωθεί η νέα δημιουργικότητα»

το πλαίσιο αυτό ακούστηκε για πρώτη φορά η κρητική σουίτα του Κωνσταντίνου Κακαβελάκη καθώς και αποσπάσματα από τα δελφικά τοπία, συνθέσεις αφιερωμένες στο αμφικτυωνικό πνεύμα και την ανθρωπινή συμφιλίωση από τη γενικότερη εργασία του ΑΙΘΗΡ - AETHER.

Με την ευκαιρία αυτή κάναμε μια συζήτηση που αποκαλύπτει τη σημερινή αναγκαιότητα για περισσότερες νέες προσπάθειες και στο πεδίο της νέας μουσικής δημιουργίας και στην περιφέρεια.

Μιλήστε μου γι' αυτή τη συνάντησή σας με τον Καζαντζάκη στην Κρήτη το 2015;

Με χαρποίση ιδιαίτερα το γεγονός ότι βρέθηκα ξανά στην Κρήτη με αφορμή τον Νίκο Καζαντζάκη και γι' αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Δήμο Αποκορώνου, την τοπική επιτροπή Χανίων της Διεθνούς Εταιρείας Ν. Καζαντζάκη, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βάμου, τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε.Κ. Μιχάλη Αεράκη, και τους μουσικούς που συνεργαστήκαμε. Ήταν μια πολύ επιτυχημένη εκδήλωση που ανέδειξε ακριβώς αυτό το ανήσυχο πνεύμα του μεγάλου Κρητικού συγγραφέα στη πραγματική του διάσταση σε μια νέα περίοδο παγκόσμιας κρίσης. Ανέδειξε επίσης τη πολιτιστική πολιτική της εποχής, το πλατύ πνεύμα αλλά και την οδυσεική καταγωγή του Έλληνα και του Κρητικού που πέρα από τη μεγάλη σύνδεση με τον τόπο του, η περιπλάνηση αποτελεί για αυτόν την αέναη πηγή δημιουργίας και έμπνευσης. Μια νοητική και σωματική περιπλάνηση που αντιμάχεται την περιχαράκωση, τον αλληλοσπαραγμό, το τοπικιστικό απόλυτο, τον μικρόχαρο καθουσιασμό και νοιάζεται στην ουσία της για τον συνάνθρωπο, την εγρήγορση και τη διατήρηση της ανθρωπίνης παγκόσμιας ειρήνης και συμφιλίωσης μέσα από πολλές διακινδυνεύσεις. Βρήκε σημαντική ανταπόκριση και είμαι ιδιαίτερα ευτυχής γι' αυτό.

Οι σπουδές σας περιλάμβαναν μουσικολογία, βυζαντινολογία, επικοινωνιακή έρευνα αλλά και φιλοσοφία. Τι σας οδήγησε σε αυτή την πολυτροπή αλλά και πώς μπορεί να συνδυάσει κανείς τη ματιά του επιστήμονα με εκείνη του καλλιτέχνη;

Η σημερινή αναζήτηση στο πεδίο της μουσικής σύνθεσης υπερβαίνει τις οριοθετήσεις που είχαν διαγραφεί τον προηγούμενο αιώνα. Σήμερα η μουσική ηχητική σύνθεση και δημιουργία διερευνά πολλαπλά επίπεδα εφαρμογών αλλά ταυτόχρονα και αφαιρέσεων που μπορούν να συνδυάζονται και με νέες φιλοσοφικές αναζητήσεις που είναι πολύ απαραίτητες για ένα στέρεο προσανατολισμό μιας σύγχρονης δημιουργικής αναστοχαστικής μουσικής σκέψης που δύναται να κινείται προς διαφορετικές κατευθύνσεις. Η επιστημονικότητα στο πεδίο της μουσικής δημιουργίας μπορεί να λειτουργεί σαν μια πηγή έμπνευσης, σαν μια σπίθα ώθησης της δημιουργικής φαντασίας προς νέες διερευνήσεις και ατμόσφαιρες, δεν θα έπρεπε όμως να την ανατέλλει ή να την εξουδετερώνει ή να την περιχαράκωνει. Η παρουσία μου σε διεθνή ερευνητικά Ινστιτούτα του εξωτερικού αλλά και σε ακαδημαϊκές συμπράξεις στην Ελλάδα απλά μου δίδει μια μεγαλύτερη ευ-

Προσανατολισμός μου και προσωπικός αγώνας είναι η εμβάθυνση στην ουσία της μουσικής δημιουργίας και της έρευνας.

ρύτητα θεώρησης των προβλημάτων σε μια μεγαλύτερη κλίμακα.

Η Ελλάδα διαθέτει πλούσια μουσική λαϊκή παράδοση αλλά για λόγους ιστορικούς η επαφή της με τις εξελίξεις της δυτικής μουσικής δεν ήταν στενή και συστηματική. Απόρροια αυτού είναι σήμερα να διαπιστώνει κανείς μια ισχυρή ανάπτυξη στον χώρο της "κλασικής" ή "σύγχρονης" λεγόμενης μουσικής: λίγες ορχήστρες, ελάχιστοι κατάλληλοι συναυλιακοί χώροι, περιορισμένο κοινό. Πώς θα περιγράφατε εσείς αυτή τη σχέση Ελλάδα και Δύσης στα μουσικά πράγματα;

Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο ζήτημα με ιστορικές, κοινωνικές πολιτικές και άλλες προεκτάσεις. Σήμερα μετά από πολλές επαναπροσδιοριστικές εκτιμήσεις συμπεραίνουμε ότι ο ελλαδικός χώρος γενικότερα έμεινε πίσω από τις εξελίξεις και εφαρμογές της πολυφωνικής και οργανικής μουσικής τεχνολογικής ανάπτυξης της Δύσης λόγω της μεγάλης ανάπτυξης της ομοφωνικής παράδοσης στην κυρίως Ελλάδα, πράγμα το οποίο δεν ωφέλησε την εξοικείωση και οργάνωση των Ελλήνων στις πιο σύγχρονες τεχνικές κατακτήσεις της μουσικής έκφρασης από την περίοδο της Αναγέννησης και έπειτα. Ξεχωριστές και λιγοστές νησιώτικες ή δεξιοτεχνών ή λογίων που διέπρεψαν με αυτοθυσία επέτυχαν μια σύγκλιση με την κεντρική Ευρώπη. Μερικοί από αυτούς που είχαν και την ελληνική ανατολική εμπειρία αποτελούσαν πάντα μια πνευματική γέφυρα μεταφοράς πολλών μουσικών και μεθόδων ανάπτυξης της μουσικής εκφραστικότητας και έρευνας. Με την πολιτιστική πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου άρχισε μια νέα ώθηση γύρω στα 1918 και με την ίδρυση του

Κ.Ω.Θ. και της πόλης της Θεσσαλονίκης που δεν συνεχίστηκε τουλάχιστο στο δημιουργικό μουσικό πεδίο. Πολλοί σήμερα που φτάνουν στα επίπεδα υψηλής δεξιοτεχνίας στα μουσικά όργανα με επίμονες μακροχρόνιες σπουδές και προσωπική αφιέρωση προσπαθούν να γεφυρώσουν μόνοι τους και με πρωικό τρόπο χάσματα ηχητικών κόσμων, αντιλήψεων και ατμοσφαιρών. Στην πορεία όμως διαπιστώνουν ότι πολλά θέματα που αφορούν την έκβαση ενός επιτυχούς αποτελέσματος στο συνδυασμό αντίρροπων εκφραστικών δυνάμεων παραμένουν και πάλι στο πεδίο της ενδελεχούς έρευνας.

Η φωταγώγηση και μορφοποίηση του άμορφου της ανατολικής συνείδησης όπως σημειώνει ο Καζαντζάκης θα πρέπει να συναντηθεί και να συμφιλιωθεί με τη δυτική σκέψη με ένα τρόπο ανασυνθετικό. Πράγμα που απαιτεί σκληρή εργασία και μεγάλο επενδυτικό κόπο ιδιαίτερα στον χώρο των Τεχνών. Η δε κρητική μουσική παράδοση και έκφραση από την αρχαία εποχή, τον μεσαίωνα, την αναγέννηση και τον νεοελληνικό ρομαντισμό αποτελεί ένα πολύ ιδιαίτερο κεφάλαιο.

Για το δεύτερο σκέλος της ερώτησής σας σημειώνω ότι η σημερινή γενικευμένη κρίση επιφέρει προοδευτικά μια κρίση αξιών ενώ προβάλλει το πρόβλημα της έλλειψης παρουσίας μιας σύγχρονης δυναμικής μουσικής δημιουργίας που συντρέχει με τη δυνατότητα αντιμετώπισης της κρίσης του μουσικού μοντερνισμού και μεταμοντερνισμού, η οποία δεν δύναται κυρίως οικονομικά να αυτοτροφοδοτηθεί στο πλαίσιο των νέων απαιτήσεων που προκύπτουν από τη σκληρή επιτάχυνση της παγκοσμιοποίησης.

Επίσης η αναδημιουργική εκμετάλλευση του μεγάλου πλούτου της λαϊκής μουσικής

μας παράδοσης δεν συνεχίζεται με το στοχαστικό βάθος και τη σοβαρότητα που αντιμετώπισαν το ζήτημα προηγούμενες γενεές και αυτό μάλιστα στις μέρες μας γίνεται αντιληπτό πολλές φορές σε συνδυασμό μάλιστα με ένα ασαφές αισθητικό τρόπο χρήσης του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού που ενισχύει την απροσδιοριστία. Έτσι στις μέρες μας κάνει την εμφάνισή του ένα μεγάλο κενό ουσιαστικής μουσικής επικοινωνίας των ευρωπαϊκών κοινών τόπων μέσω ενός παράδοξου πολυμερισμού και πολυμορφικής αποδόμησης. Οι προεκτάσεις του είναι βαθιές και δεν μπορεί απλά να καλυφθεί από την αυθόρμητη συμμετοχική συνδρομή κοινωνικών μέσω δικτύωσης ή τον εσπευσμένο εναγώνιο τονισμό τοπικιστών μέσα από την τουριστική αναγκαιότητα ή τη φτηνή πολιτική εκμετάλλευση ή τη συνδυαστική τόνωση εμπορικών δραστηριοτήτων. Εύκολες δε συγκρίσεις με μεγάλους μουσουργούς, όπως ο Μοτσαρτ, είναι τουλάχιστον αφελείς. Εδώ απαιτείται γενικότερα ίσως μια νέα συγκρότηση της δημιουργικής ευρωπαϊκής πολιτιστικής πορείας στον χώρο των τεχνών και τη σχέση της με τα διαφορετικά περιβάλλοντα και τις μεταβολές της κοινωνικής ψυχολογίας.

Ο πολιτισμός αναφέρεται συχνά από τους πολιτικούς ως εν δυνάμει μοχλός ανάπτυξης. Ωστόσο, πέρα από λίγα μουσεία που αφορούν τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό δεν βλέπουμε συστηματικές προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση. Τι φταίει; Τι χρειάζεται;

Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός είναι μια κληρονομιά ακόμα και στο πεδίο της μουσικής έρευνας που δεν μελετάται στο βάθος του και με τη συστηματικότητα που θα έπρεπε για να μπορέσουμε να βγούμε κερδισμένοι. Τα μουσεία μας συντηρούν ένα αποσπασματικό υλικό μέρος κυρίως της αρχαίας πολιτιστικής μας μνήμης που όμως και αυτό είναι πολύ σημαντικό για να αντλήσουμε πολύτιμα συμπεράσματα. Η συστηματικοποίηση μιας συνδυαστικής εμβάθυνσης όμως στην ευρύτερη πολιτιστική μας κληρονομιά και τη μουσική αρχαιολογία με προέκταση προς το μέλλον είναι ένα θέμα που χρειάζεται οργάνωση της έρευνας προς πολλαπλές συγκεκριμένες κατευθύνσεις και τομείς. Χρειάζεται επίσης τροχιοδρόμηση των αποτελεσμάτων προς ένα νέο αναδημιουργικό εφαρμόσιμο σχέδιο που θα μπορέσουν να γίνουν κοινωνικοί περισσότεροι άνθρωποι και να έχει και χρησιμότητα. Πράγμα το οποίο δεν είναι θέμα ενός μόνο ερευνητή ή στοχαστή ή δημιουργού. Χρειάζεται επίμονο συντονιστικό έργο, διαχείριση, διάλογο με ευθύνη και στοχευμένη ελεγχόμενη χρηματοδότηση.

Η μουσική Παιδεία στην Ελλάδα είναι ένα θέμα μεγάλο, όπως άλλωστε και γενικότερα η Παιδεία. Εχοντας την εμπειρία του καθηγητή μουσικής τι πιστεύετε ότι μας λείπει ως κοινωνία και Πολιτεία;

Η Ελλάδα διαθέτει αξίους εκπαιδευτικούς στον τομέα της μουσικής Παιδείας σε όλες τις βαθμίδες. Θα επιθυμούσα όμως μεγαλύτερη δραστηριότητα στο πεδίο των διεθνών και τοπικών συνεργασιών και στην υποστήριξη της στρατηγικής έρευνας, και ως είναι οι προσεγγίσεις γενικά δύσκολες.

Μεγάλη απώλεια θεωρώ την ευκαιρία υλοποίησης μιας Ανώτατης Μουσικής Ακαδημίας στην Ελλάδα πριν λίγα χρόνια. Θέλω να διατηρώ τις ελπίδες μου για μια ίδρυσή της στο μέλλον. Αυτό που θεωρώ όμως ακόμα πιο πολύ σημαντικό είναι η τοπική δημιουργική συνεργασία μέσα από στοχευμένα και συντονισμένα ερευνητικά πεδία και σχεδιασμούς μακράς πνοής και στο πεδίο των μουσικών εφαρμογών έτσι ώστε να τονωθεί κυρίως η νέα δημιουργικότητα η οποία στη κυριολεξία έχει ατονήσει. Αποτελεί προϋπόθεση για να προχωρήσουν η ευρύτερη ευρωπαϊκή σκέψη και οι άνθρωποι της. Θεωρώ επιζήμια την υπερβολική ανακάλυψη του μουσικού παρελθόντος χωρίς να υπάρχει εξισορροπητική αναλογία παρουσίας της σύγχρονης δημιουργίας.

Σε ό,τι αφορά την ελληνική περιφέρεια, νομίζετε ότι υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης μουσικών πυρήνων πολιτισμού με υπερτοπική εμβέλεια; Είναι εφικτό κάτι τέτοιο και υπό ποιες προϋποθέσεις;

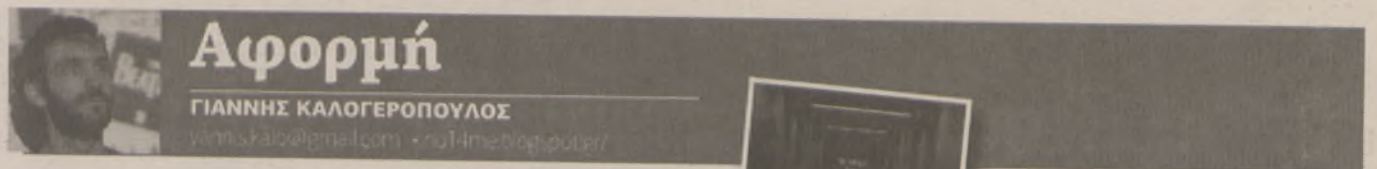
Η ελληνική περιφέρεια έχει μεγάλες δυνατότητες τόνωσης της ανάπτυξης μουσικών πυρήνων πολιτισμού με υπερτοπική εμβέλεια και θα πρέπει να το πράξει χωρίς να πέσει όμως στη παγίδα μιας μονοδιάστατης διαχείρισης αυτών των δραστηριοτήτων. Θα πρέπει να δώσει πολλαπλές δυνατότητες ανάπτυξης κυρίως σε δημιουργούς αλλά και ερμηνευτές που θα καλούνται συντονισμένα να παρουσιάσουν έργο, αλλά επίσης και σε ερευνητές που έχουν διάθεση να εμβαθύνουν σε διαφορετικά ενδιαφέροντα τοπικά πολιτιστικά πεδία έρευνας.

Σε μια συζήτηση που είχαμε, μου εξομολογήθήκατε ότι θέλετε να επικεντρώσετε τις δραστηριότητές σας και να αφοσιωθείτε περισσότερο στη μουσική σύνθεση. Τι περιλαμβάνουν τα σχέδιά σας;

Προσανατολισμός μου και προσωπικός αγώνας είναι η εμβάθυνση στην ουσία της μουσικής δημιουργίας και της έρευνας. Παράλληλα όμως με απασχολούν και οι μορφές κοινωνικοποίησης της ποιητικής μουσικής όπως κάνω εδώ και πολλά χρόνια π.χ. και από τον τηλεοπτικό σταθμό της Βουλής, το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο και με τον Σύλλογο Φίλων του Μότσαρτ και με άλλες δημιουργικές μου και ερευνητικές δραστηριότητες στο εξωτερικό. Πιστεύω ότι η προβολή και μεθοδική αναζήτηση της ποιότητας είναι ένα διαρκές αίτημα και ανάγκη του κόσμου που τελικά ανήκει στον ίδιο. Οι ενέργειές μου αυτές σκιαγραφούν ένα επιτυχές μοντέλο διαρκούς ενημέρωσης και σύνδεσης της υψηλής απαιτήσεων μουσικής τέχνης με το πλατύ κοινό αλλά και με τους πιο απαιτητικούς ενδιαφερόμενους. Βρήκε πλατιά ανταπόκριση. Αποτελεί ταυτόχρονα ένα ανοιχτό διαρκές εργαστήριο ανταλλαγής δημιουργικών ιδεών και έμπνευσης για τη νεολαία, τον εργαζόμενο, τον ειδικά ενδιαφερόμενο και την ώριμη ηλικία.

Ο μεσοπρόθεσμος στόχος μου περιλαμβάνει στη περίμετρό του τον διαρκή μουσικό αναστοχασμό ως κίνηση και μακροπρόθεσμα τη πράξη δημιουργίας ως αντίσταση και αγρύπνια απέναντι στον εξαναγκαστικό ευτελισμό του νου μας και του νευρικού μας συστήματος. Επίσης θεωρώ σημαντική την έγκαιρη ενημέρωση για τις κατακτήσεις της παγκόσμιας μουσικής δημιουργίας και μουσικής ερμηνείας να γίνεται όχι μόνο μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα αλλά μέσα από τα ζωντανά εργαστήρια δημιουργίας και τη μουσική πράξη. Θα επιθυμούσα ειδικότερες εκπομπές με πιο διεισδυτική διεθνή μουσική ενημέρωση και την ενίσχυση όλων των λιγοστών ορχηστρών και λυρικών οργανισμών που διαθέτει η χώρα με στόχευση ένα υψηλό και ανταγωνιστικό παραγωγικό αποτέλεσμα.

Το αίτημα για καλύτερη και ποιοτικότερη μουσική έκφραση είναι ένα διεθνές αίτημα που παραμένει και στη χώρα μας ισχυρό πέρα από κάθε πολιτική χροιά συμφασμένο με τη διαρκή ανάγκη για διαρκή βελτίωση της ανθρώπινης δημιουργίας και κοινωνικότητας, τη πνευματική ανταλλαγή και την αξιοπρεπή επιβίωση.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
yanniskal@outlook.com • no14me@blogspot.gr

Το τελευταίο αίνιγμα

» Marisha Pessl

«Το πρόβλημα μ' εσένα, ΜακΓκραθ», είπε ο Μπέκμαν, αδειάζοντας στα ποτήρια μας ό,τι είχε μείνει στο μπουκάλι, «είναι ότι δεν σέβεσαι τον ζόφο. Το σκοτεινό ανεξήγητο. Αυτό που δεν μπορείς να εξιχνιάσεις με τίποτα. Οι δημοσιογράφοι είστε σαν μπουλντόζες που γκρεμίζουν τα μυστήρια των ανθρώπων, αδιαφορείτε για τα πράγματα που τόσο αδίστακτα φέρνετε στο φως, ψάχνετε για κάτι πανίσχυρο...». Εγειρε πίσω στην πολυθρόνα του και τα σκούρα του μάτια διασταυρώθηκαν με τα δικά μου. «...Κάτι που δεν θέλει να ανακαλυφθεί. Και που δεν θα ανακαλυφθεί ποτέ». Αναφερόταν στον Κορντόβα.

Ο βετεράνος ρεπόρτερ Σκοτ ΜακΓκραθ, το παλμαρέ του οποίου περιλαμβάνει πλήθος ριψοκίνδυνων ρεπορτάζ σε κάθε μήκος και πλάτος της γης, αποφασίζει να καταπιαστεί ξανά, λίγα χρόνια μετά, με τον μυστηριώδη σκηνωθέντη κινηματογράφου Κορντόβα. Εκείνο το ημιτέλες ρεπορτάζ αποτέλεσε το επαγγελματικό κύκνειο άσμα του, «ρι υποψίες σχετικά με την κατηγορία για παιδοφιλία του σκηνωθέντη όχι μόνο δεν αποδείχτηκαν ποτέ, αλλά αντίθετα έφεραν τον ίδιο αντιμέτωπο με τη δικαιοσύνη, ενώ ακολούθως αναγκάστηκε να δει τις πόρτες στα μέσα ενημέρωσης να κλείνουν η μία μετά την άλλη. Ο Κορντόβα είχε βγει νικητής στην άτυπη εκείνη μονομαχία και μάλιστα με έναν τρόπο άκρως εμφατικό. Τώρα, ο θάνατος της κόρης του

Ασλεί, το πτώμα της οποίας βρέθηκε σε μια εγκαταλελειμμένη αποθήκη του νότιου Μανχάταν, και τον οποίο οι αρχές επίσημα χαρακτήρισαν ως αυτοκτονία, δίνει στον ΜακΓκραθ την αφορμή να επανέλθει και, ξεκινώντας από τα αίτια θανάτου της νεαρής, να ολοκληρώσει εκείνο το ρεπορτάζ, να τεθεί ακόμα μια φορά αντιμέτωπος με τον Κορντόβα.

Ο Κορντόβα αποτελεί το ξεκάθαρο ατού του βιβλίου της Πεσλ, η οποία πλάθει έναν σύνθετο και ολοκληρωμένο ήρωα από το μηδέν, εξοπλίζοντάς τον με όλα τα απαραίτητα βιογραφικά και εργογραφικά στοιχεία. Ο Κορντόβα, σκηνωθέντης ταινιών τρόμου, βρέθηκε γρήγορα έξω από την επίσημη κινηματογραφική βιομηχανία, απομονώθηκε σε ένα τεράστιο, δυσπρόσιτο σπίτι, περικυκλωμένο από μια αχανή δασική έκταση, και συνέχισε να κάνει ταινίες που προοριζόνταν για ένα σκληρό και φανατικό κοινό, οργανωμένο στο διαδίκτυο. Οι φήμες γύρω από την κάθε ταινία του αγγίζουν τα όρια της υπερβολής, ενώ η ζωή του δημιουργού στο σκοτεινό περιθώριο έχει καταφέρει να δημιουργήσει έναν τεράστιο μύθο σχετικά με το άτομό του.

«Το σκοτάδι. Ξέρω ότι δύσκολα γίνεται κατανοητό σήμερα, αλλά ο πραγματικός καλλιτέχνης χρειάζεται σκοτάδι για να δημιουργήσει. Αυτό του δίνει δύναμη. Τον κάνει αόρατο. Όσο λιγότερα ξέρει ο κόσμος γι' αυτόν

(μτφρ. Αύγουστος Κορτώ, εκδόσεις Διόπτρα)

-πού ζει, από πού κατάγεται, ποιες είναι οι μυστικές του μέθοδοι- τόσο περισσότερη δύναμη διαθέτει. Όσο πιο πολλές ανούσιες πληροφορίες γι' αυτόν καταπίνει ο κόσμος, τόσο πιο μικρή και στεγνή γίνεται η τέχνη του, ώσπου συρρικνώνεται σ' ένα ευτελές καθημερινό καταναλωτικό αντικείμενο, σαν τα δημοφιλή που τρώς στο πρωινό σου».

Κατά τη διάρκεια της έρευνάς του, ο ΜακΓκραθ, ορθολογιστής δίχως πίστη στο μεταφυσικό, θα βρεθεί αντιμέτωπος με πλήθος εμποδίων, θα αμφισβητήσει αυτό που βλέπει τα μάτια του, θα βρει συνοδοιπόρους, τους οποίους θα αναγκαστεί να εμπιστευτεί και θα δει τα στοιχεία να εξαφανίζονται λίγο μόλις μετά την αδιαμφισβήτητη για εκείνον εμφάνισή τους. Παρά τις οκτακόσιες σελίδες του, το μυθιστόρημα της Πεσλ καθλώνει τον αναγνώστη, παρασύροντάς τον μαζί με τον ΜακΓκραθ σε έναν κόσμο σκοτεινό, εκεί που τα όρια ανάμεσα στον ορθολογισμό και τη μεταφυσική είναι τουλάχιστον δυσδιάκριτα, ή, για να το θέσω καλύτερα, σε έναν κόσμο στον οποίο η ορθολογική σκέψη και θεώρηση των πραγμάτων δεν θα αποκλείσουν τον τρόπο και την αμφιβολία. Μυθιστόρημα γεμάτο αρετές για το είδος του, εντυπωσιακό σε σύλληψη και εκτέλεση, διαθέτει τα απαραίτητα ευρήματα που προάγουν την πλοκή, δεν στερείται δράσης και κλισέ, δίχως όμως να γίνεται κατάχρησή τους. Και πάνω απ' όλα διαθέτει έναν ήρωα όπως ο Κορντόβα.

Βιβλία

**Η νοσταλγία
Πότε λοιπόν είναι
κανείς σπίτι του;
Μπαρμπαρά Κασσέν**
Εκδότης: Μελάκι

Νοσταλγία: ελληνική επινόηση, αλλά ελληνική λέξη! Η κορυφαία φιλοσοφός και κλασική φιλόλογος Μπαρμπαρά Κασσέν, υπογράφει ένα σαγηνευτικό δοκίμιο για το "ασφυκτικό και γλυκό συναίσθημα" της νοσταλγίας και ανιχνεύει, συνοδευόμενη από τον Οδυσσέα, τον Αινεία και την Αρεντ, τη σχέση των ανθρώπων με τον χρόνο, την πατρίδα και τη γλώσσα ή τις γλώσσες τους, δίνοντας ένα γενναιοψυχο μάθημα ανθρωπισμού. "Ρίζωμα και ξεριζωμός: να τι είναι η νοσταλγία".

**Η υπομονή
του ελεύθερου
σκοπευτή**
Αρτούρο Πέρεθ-Ρεβέρτε
Εκδότης: Πατάκης

Ένας τρομοκράτης της τέχνης. Έτσι αποκαλούν τον Σνάιπερ στον μικρόκοσμο του γκράφιτι, επειδή είναι διάσημος για την επιμονή του να μην παίζει το παιχνίδι της "εξημερωμένης" τέχνης του δρόμου. Η ανάθεση ενός έργου για τη δουλειά του φέρνει την ιστορική τέχνης Αλεχάντρα πίσω από τα ίχνη του. Κανείς δεν έχει δει ποτέ το πρόσωπό του ούτε γνωρίζει πού βρίσκεται. Η αναζήτηση θα οδηγήσει την Αλεχάντρα από τη Μαδρίτη έως τη Νάπολη, στην προσπάθειά της να αποκρυπτογραφήσει τον στόχο που σημαδεύει το θανατηφόρο στόκατρο του μοναχικού κυνηγού.

ΕπιILON

Χάουαρντ Τζέικομπσον
Εκδότης: Ψυχογιός

Ένας άντρας και μια γυναίκα ερωτεύονται χωρίς να ξέρουν από πού

έρχονται και πού πάνε. Ο Κέβερν δε γνωρίζει γιατί ο πατέρας του πάντα του σφράγιζε τα χείλη με το χέρι όταν εκστόμιζε τη λέξη που αρχίζει από Ε. Ούτε τότε ούτε τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή και το κατάλληλο μέρος για να κάνει ερωτήσεις. Αλλά και η Αϊλίν μεγάλωσε μέσα στο σκοτάδι για το ποια ήταν και από πού καταγόταν. Στο πρώτο τους ραντεβού ο Κέβερν φιλά τις μελανιές κάτω απ' τα μάτια της. Δε ρωτά ποιος την πλήγωσε. Η βία είναι κάτι πολύ συννηθισμένο. Δεν είναι σίγουροι αν έχουν ερωτευτεί ο ένας τον άλλον με τη θέλησή τους ή κάποιος κίνησε τα νήματα. Αλλά ποιος θα το έκανε και γιατί;

Καλή αντάμωση εκεί ψηλά

Πιερ Λεμέτρ
Εκδότης: Μίνωας

Με τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, δύο στρατιώτες επιστρέφουν από τα χαρακώματα φέροντας σοβαρά σωματικά και ψυχικά τραύματα. Θα προσπαθήσουν να επιβιώσουν σε μια Γαλλία που ξέρει να δοξάζει τους νεκρούς της, δεν μπορεί όμως να εξασφαλίσει μια αξιοπρεπή ζωή σε αυτούς που της χάρισαν τη νίκη. Οι δύο φίλοι -ο Αλμπέρ, ένας ταπεινός καταγωγής δημόσιος υπάλληλος, και ο Εντουάρ, ένας καλλιτέχνης, περιφρονημένος από τον αυταρχικό τραπέζι πατέρα του- ζουν περιθωριοποιημένοι και αφημένοι στη μοίρα τους. Καταφεύγουν στην απάτη και καταστρώνουν ένα άνευ προηγουμένου, θεαματικό σχέδιο εθνικών διαστάσεων.